

<http://physicsweb.org/article/news/8/3/16>

2004/03/30

با رو بش گرام آرآی ی جدید، تنگناترس‌ها نفس راحت می‌کشند

تنگناترس‌ها از جوابیدن در محفظه ی تنگ رو بش گرها ی سنتی ی تصویربرداری ی تشیده‌مغناطیسی (ام آرآی) [1] وحشت دارند. شاید یک اختراع جدید به کمک شان بیاید. فیزیک‌پیشه‌ها یی در ایالات متحده دست‌گاه ام آرآی جدیدی ساخته‌اند که بیمار می‌تواند در آن راه برود، بایستد، یا بنشیند، و در همان حال مورد بررسی قرار گیرد. در این دست‌گاه از میدان‌های مغناطیسی بسیار ضعیف‌تر از آن چه در رو بش گرها ی سنتی به کار می‌رود استفاده می‌شود. این دست‌گاه (که آن را گروه ی به سرپرستی ی رُنالد والسُورت [2] از مرکز اخیرفیزیک هاروارد سُمیت‌سین [3] بار آورده) برای بررسی ی بیمارها یی طراحی شده که دچار بیماری ی ریه‌اند [4]. تهامت‌مشکل این دست‌گاه آن است که بیمار باید از طریق یک لوله ی پلاستیکی گاز هلیم تنفس کند.

در رو بش گرها ی سنتی ی ام آرآی، بیمار باید درون یک محفظه ی تنگ دراز بکشد. درون این محفظه میدان مغناطیسی ی قوی یی به اندازه ی چندین تسلای هست. این میدان دوقطبی‌ها ی مغناطیسی ی همه ی هسته‌ها ی هیدروژن موجود در بافت را هم‌سویی کند. سپس تپ‌ها ی رادیویی یی به بیمار می‌فرستند، که هم‌سویی ی اسپین‌ها را به هم می‌زند. وقتی هسته‌ها ی هیدروژن دوباره هم‌سویی شوند، موج رادیویی یی می‌گسیلنند که با تحلیل آن ویژه‌گی‌ها ی شیمیایی و ساختاری ی نمونه آشکار می‌شود.

شدت این علامت رادیویی به مقدار آب ی بسته‌گی دارد که درون یک بافت موردمطالعه است. به همین علت گرفتن تصویرها ی روشی از ریه دشوار است، چون ریه‌اندام ی نسبتاً خشک است. اما طی سال‌ها ی اخیر، برای حل این مشکل

روش - جدیدی بار آورده اند که در آن گازها ی نجیب - فوق قطبیده (مثل - هلیم - ۳ و گزنوں - ۱۲۹) به کار می‌رود. این گازها (وقتی بیمار تنفس شان می‌کند) علامتی بسیار قوی‌تر از علامت - حاصل از هسته‌ها ی هیدروژن تولید می‌کنند.

والسُّوْرَت و هم‌کاران - ش دریافتند برا ی بررسی ی بیمارها یی که گازها ی اسپین - قطبیده تنفس کرده اند، میدان‌های مغناطیسی ی شدید - سیستم‌ها ی سنتی ی ام‌آرآی لازم نیست. به همین علت در رویش‌گر - جدید - آن‌ها میدان‌های مغناطیسی ی بسیار ضعیفتری (با شدت - کم‌تر از ۱۰ میلی‌تسلا) به کار می‌رود، و این میدان‌ها را می‌شود در یک هندسه ی باز دور - بیمار آرایش داد. این به معنی ی آن است که بیمار لازم نیست دراز بکشد، بلکه می‌تواند در حالت - ایستاده یا نشسته هم مورد - بررسی قرار گیرد، که به این ترتیب می‌شود ریه را با تفصیل - بیش‌تری بررسی کرد. بیمار باید از طریق - یک لوله ی پلاستیکی گاز - هلیم - ۳ ی فوق قطبیده تنفس کند، و هر رویش - نوعی فقط ۳۰ ثانیه طول می‌کشد.

این گروه دارد بک سیستم - نسل دوم با میدان‌ها ی مغناطیسی ی هم‌گن‌تر می‌سازد، که قرار است برا ی پژوهش در مورد - کار - ریه و بیماری‌ها ی ریه‌ای به کار رود. والسُّوْرَت به فیزیکس‌وب [۵] گفت: «شاید سرانجام ساختن - رویش‌گرهای ام‌آرآی ی میدان ضعیف - قابل انتقال ممکن شده باشد. با این‌ها می‌شود ریه ی بیمارها یی را بررسی کرد که مشکل شان شدیدتر از آن است که بتوانند به ماشین‌ها ی سنتی ی ام‌آرآی برسند (مثل - نوزادها ی نارس، که اغلب دچار - مشکلات - ریه‌ای اند)». این دستگاه برا ی بیمارها یی که از دستگاه - تنظیم - ضربان - قلب استفاده می‌کنند هم مفید خواهد بود، چون آن‌ها را هم نمی‌شود در معرض - میدان‌ها ی شدید - حاصل از رویش‌گرهای سنتی گذاشت.

هم‌زمان، یک گروه - امریکایی ی دیگر به سرپرستی ی الکس پاینز [۶] از دانش‌گاه - کلیفرنیا در برکلی [۷] روش - جدید ی کشف کرده به اسم - آشکارسازی از دور، که حساسیت و تفکیک - تصویر را به طور - چشم‌گیری بهتر کرده است [۸]. اساس - این روش جدا کردن - فیزیکی ی دو مرحله ی اساسی ی تشید - مغناطیسی (آشکار کردن و کد کردن - علامت) است. این دانش‌پیشه‌ها گاز - گزنوں - لیزری قطبیده را به عنوان - محیط ی برا ی حفظ کردن - اطلاعات - کد شده به کار برندند، و سپس آن را برا ی آشکارگری به یک نقطه ی دیگر برندند. این گروه تفکیک - تصویر - ام‌آرآی را چندین مرتبه ی بزرگی بهتر کرد و حساسیت - کلی ی این روش را هم زیاد کرد.

- [1] magnetic resonance imaging (MRI)
- [2] Ronald Walsworth
- [3] Harvard-Smithsonian Center for Astrophysics
- [4] arXiv.org/abs/physics/0403090
- [5] PhysicsWeb
- [6] Alex Pines
- [7] University of California at Berkeley
- [8] Journal of Magnetic Resonance **167** 282